

GIÁ BÁN	
ĐỒNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm 3500	4500
Sáu tháng 2.00	3.00
Ba tháng 1.00	1.50

Kia báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho M.
TRẦN-DINH-PHIÊN. — Al đang
quảng cáo, việc riêng, xin thương
lượng trước.

TIẾNG-DÂN

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút
HUỖNH-THỨC-KHANG
Quản lý
TRẦN-DINH-PHIÊN

La Voix du Peuple

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY

BÁO-QUÂN
35 123, đường Bàng-Ba, Hà
Giấy-thiệp số: 52
Gửi thư: TIENHON HUE

Phải chánh
danh; danh không
chánh thì nói
không thuận.
(Không-từ.)

LẠI CẦU CHUYỆN NGÔI THỜ

(NGÔI THỜ DÂN-BIỂU)

Ở xứ ta về trường hợp ngôi thờ mà phân biệt theo nghiêm cách không được sai chạy và có khi xảy ra chuyện xung đột tranh giành, thì một là ghé quan trường, hai là chiếu đình trung. Một xã hội thờ chủ nghiêg cấp, phần đông nhận làm quốc hồn quốc túy, chuyện ngôi thờ theo tập quán di truyền, tưởng không lạ gì. Nay lại nảy ra một vấn đề « ngôi thờ dân biểu » là chuyện mới, vì chuyện mới lại là việc có dính đến dân nên dư luận có chiều để ý.

Nguyên Dân viện hiện có bao Thượng trực (nghị trường thơ ký và hội đồng 3 người) thay mặt cho toàn viện mà giao thiệp với chính phủ và quan trường hay là công hội này nọ. Về cái «ca» giao thiệp đó, chánh phủ Bảo hộ và Nam triều có hội hiệp gì có mời ban Thượng trực mà không định cái ghé ngôi ở bụng uào. Vì thế, ban Thượng trực có viết thư lên quan trường bộ Lại hỏi vấn đề này. (Hiện Dân viện giao thiệp chỉ trực tiếp với bộ Lại.)

Quan trường Bộ lại định: 1) Ở kinh, cho quan Viện trưởng ngồi sau các quan Cơ mật đại thần, và Tôn nhân đại thần, còn 2) Viện ban Thượng trực sẽ liệt vào sau hàng lá lý.

2) Ở các tỉnh, ông Viện trưởng đứng sau Tổng đốc, còn dân biểu đứng sau tri huyện.

Ý quan trường lại như thế, nhưng ngài còn đợi các quan Cơ mật đồng ý, sẽ thương tòa Khâm sứ duyệt ý, rồi hậu chỉ chuẩn sau mới ký nghị định thi hành.

Ban Thượng trực Dân biểu lấy làm phan nàn không dám nhận cái ơn ấy, vào hỏi quan trường lại: ngài nói đó là ý ngài, còn các ông dân biểu muốn kêu nài thì có kêu.

(Đoạn này trích bài ông Lê-thanh-Cảnh, một chơn thường trực dân viện, đăng báo Trang-an số 120, ra ngày 5-5-36).

Ủy chủ! Cái vấn đề rắc rối khó xử thay! Khó xử hơn hội Quốc-liên phân giải cuộc A-Y quốc vấn đề Đức chiếm sông Rhin và Nhật-Nga xung đột nữa kia!

Khó xử thế nào?

là ban thường trực do dân cử ra, như ngôi thờ thì cũng ngôi thờ với hạng thấp phẩm kia thôi; chờ đã đứng về phương diện trái với các giai cấp kia, như là quan trường, thì ngôi thờ « dân » ở đâu trong cái thang sản có kia; mà cũng không lẽ đặt thêm ra một nấc mới.

Đó là một điều khó. 2) Trong nấc thang lưu truyền xưa nay không có cái phẩm tước « dân biểu » đó. Vậy dân biểu đặt ra đó như là để làm trò cho các giai cấp khác xem chơi, nghĩa là cứ làm vai tuồng dân biểu riêng mà không dính dáng ăn nhập với giai cấp.

(Xem qua trang 2 cột 4) Ngu-Sơn

Làng báo ta mất một tay kiện tướng

Nhân vật Bắc-Hà và chúng cả nước Nam, về mặt dinh nghiệp thì trước như ai cũng kể ông Bạch-thải-Buổi, mà nói về làng báo, thì có một ngón tay là ông Nguyễn-Vinh.

Về lịch sử báo giới 30 năm nay, (từ Nam-kỳ ra) về Trung-Bắc-kỳ, từ cả báo xuất hiện thì ông Vinh là một người cả và sáng lập, và biên tập nhiều tờ, từ Đại-việt, Đông-cô trước kia cho đến Trung-Bắc Tân-Văn và Annam-nouveau, thủy chung lập luy với nghề vào mình mới lập công mà mở đường ngôn luận trong xứ, ngày nay có cảnh tượng đồng hội (nói nhiều chữ chưa nói hay đó), không chỉ có công mở mui dọn đường, mà cũng là một tay kiện tướng trong đạo quân liên phong về quốc văn vậy.

Về công nghiệp làm báo và chánh trị của ông, các báo đã thuật nhiều, nhưng cho công chúng định luận. Đây có một sự khác người là lấy tài học, lịch duyệt và toả đoạn hoạt động của ông, được cá người Tây người Nam kinh chung. Nếu có ý muốn tờ báo cũng tài bại thiệp ấy mà bước lên cái ghế quan, hay đổi lấy mấy đay, bài nga tướng không kém ai, mà còn hơn kẻ khác nữa. Vậy mà ông không chỉ đứng ngoài vòng quan trường và danh trước báo, chỉ hoạt động theo sở thích của mình (nghe nói ông chết, mà còn mang mối nợ, cái tâm lòng ấy, tưởng ở cái xã hội « học làm quan » ấy, chúng ta phải nhận là một người ít có, chưa hề văn chương và học thức của ông, lớp thanh niên sau này chưa mấy ai dám bì.

Được tin ông Vinh bất hạnh qua đời, ngay chiều hôm 5 Mai, các nhà văn báo ở Hanoi có họp tại báo «Ngô-Báo» để bàn việc truy điệu, rồi kéo nhau đi tới nhà ông Vinh chia buồn.

Từ chiều hôm 6 đến 8 Mai là ngày đưa đám, các nhà báo đều có người thay phiên túc trực bên quan tài.

Ngày 8 Mai, các báo bằng ngày đều nghỉ một kỳ không xuất báo, để tỏ dấu thương tiếc.

CHUYỆN DỜI

AI mà giẫm đi tu nữa!

Sống cái buổi đời đen bạc, lòng người dễ đổi, mà có những nhà xui gia đầu Phật, muốn vươn cánh kinh kệ chùa chiền để khỏi khổ đau, sống một đời trong sạch hơn, thật đáng khâm phục. Nhưng nói thì người khác, chính họ chẳng ta đây. Đang ở cái tuổi hoạt động, cái thời kỳ hoạt động, mà cũng có lúc vì chuyện đầu đầu đưa đến mà từ bỏ la cũng đã đến đến mấy giờ đồng hồ nghĩ ngợi đến những cảnh sống riêng ra ngoài trường hoạt động. Nói nghỉ ngơi vài giờ, chờ nếu cái tư tưởng kia mà cứ theo đuổi đến đến là một thì tài chỉ không trở nên sự thật, mà cái bực bội động như chẳng ta lại không hòa những nhà Phật tử ta đây.

Cái việc thì chẳng ta để với hạng người ta hành, đưa vì quan niệm khác nhau đến đây, chẳng ta cũng phải thương, có khi phải kính, chờ đang kính rở về phần triết học. Nhưng đối với tôi về hạng chẵn chẵn ta hành kia trên như ngày nay cũng vì cái lý tưởng đến đến học lòng người dễ đổi mà lại thấy xuất hiện ra một thứ thấy ta hề mang, thật là những con quỉ «a» tăng nấp dưới bộ áo cà sa với cái chổi quét.

Độc ng ở Nam kỳ đã có một vị sư sống theo cách văn minh quá, lại lập ra một cảnh chùa... nuôi trồng thơ văn nữ đẹp để để dành cả phở và đêm đêm! Hay thấy một bạn đồng nghiệp lại kể chuyện một vị sư khác ở ngoài Bắc cũng lý kỳ lắm, tay vị sư này không được văn minh bao nhiêu.

Bạn đồng nghiệp thuật rằng tại làng Bào duy, tỉnh Nam Định ở ngoài Bắc có một người dân bần là thầy Sơn, năm nay 61 tuổi và là vợ góa của một viên thừa phát tại Sơn là một con gái là thầy Hùng, muốn mua một tờ đất để xây một ngôi chùa nhỏ, để tôn thờ Phật tử, tay vị sư này không được văn minh bao nhiêu.

Thầy Sơn tuy đã «bóng» về già, mà lòng vẫn còn phơi phới, năm nay một thời kỳ 12 bài rất chăm chỉ, thì đêm ngày một vị sư ở ông: sư Thầy, kếm thì đến có một chạ tuốt!

Chẳng biết sư Thầy có thiệt tình thương thì Sơn không, chỉ biết rằng ông tu với nhân — trước còn nấp lén, sau công nhiên — được ít lần sư ông lập hẳn một nếp chùa mới, đặt tên là Ngũ-gian-tự trị giữ ngoài một ngàn đồng.

Chẳng tiền ba bốn lần lao xao! Chẳng rơm rơm Phật tử trong ấp có thấy mái mễ để chừa không?

Thầy Sơn ngày càng già, cái hơi xuân của ông cũng sắp thoái, sư ông bèn xoay nước còi! Tự xây một nếp chùa nhỏ, để tôn thờ Phật tử, tay vị sư này không được văn minh bao nhiêu.

Quan đã xét về sự buồn Mội

Về chuyện đến miền nguồn thơ phở Sơn-Phủ (Quảng-ngãi) đi lên Mội buồn bán bị thầy đời đánh, Tiếng-dân số 437 ra ngày 24-3-36 và số 903 ra ngày 30-4-36 đã đăng. Ngày 28 April quan Thanh tra một thêm, quan An-sát, quan Phở Sơn-Phủ, đến đình làng An-kim, tổng Tân-thượng để biên, có đôi hương lý cùng nhân dân các xã gần, như làng Đông-hàn, Tân-an, Hưng-hương v.v. đến hầu kiến.

Sau khi biên xong, quan cho nhân dân ai có chuyện cần được bày tỏ. Vì vậy mà những người buôn (Mội ở mấy làng ấy có khu và chuyển lên Mội buồn, bắt của có giấy mua bán hay giấy phép, cũng bị thầy đời Công đánh và bắt đi tù nữa... 35 người kêu này, vớ có trên đời mười người, xin kể một vài người biết tên là: Võ-Hào, tên chánh Đông, ở Đông hồ; Tuấn xã Văn, Trà, Quy, Thuật... Quan An hỏi nguyên ủy vì sao mà đánh, nhiều người có sự thiệt hại; ngoài ra có người còn kêu nại rằng: «chồng không dám đi buôn, bảo vợ lên đời lùa đi về, cũng bị thầy đời Công bắt...»

Dân miền nguồn xưa nay chỉ nhờ buôn Mội mà nuôi sống và lo thuế sưu, nay gặp sự khó khăn như thế, tất quan tra xét từ cái lý ngăn trở làm lụy đến họ.

T. M.

Cuộc chiến-tranh ở Đông-Phi

Tình hình kinh thành Addis Abeba

Paris, 4-5 — Sớm hôm nay ông Bodard, đại sứ Pháp ở Addis Abeba sẽ đến để nói chuyện với quan Tổng đốc kinh thành Addis Abeba về một vấn đề rất quan trọng. Ông Bodard sẽ nói về tình hình kinh thành Addis Abeba và về những vấn đề liên quan đến kinh thành Addis Abeba.

Ông Bodard sẽ nói về tình hình kinh thành Addis Abeba và về những vấn đề liên quan đến kinh thành Addis Abeba.

Ông Bodard sẽ nói về tình hình kinh thành Addis Abeba và về những vấn đề liên quan đến kinh thành Addis Abeba.

Ông Bodard sẽ nói về tình hình kinh thành Addis Abeba và về những vấn đề liên quan đến kinh thành Addis Abeba.

Ông Bodard sẽ nói về tình hình kinh thành Addis Abeba và về những vấn đề liên quan đến kinh thành Addis Abeba.

Ông Bodard sẽ nói về tình hình kinh thành Addis Abeba và về những vấn đề liên quan đến kinh thành Addis Abeba.

Ông Bodard sẽ nói về tình hình kinh thành Addis Abeba và về những vấn đề liên quan đến kinh thành Addis Abeba.

CHÁNH SÁCH “ĐẠI LỰC” CỦA NHẬT-BẢN

(Bảo tấn và nam tấn)

Ý xam Phai-chân, loan nuôi nước A. Đức hỷ hiệp ước Locarno và đòi thuộc-dịa. Hai việc ấy vẫn là việc quan trọng trên quốc tế, song chánh Phai-chân, còn cách xa xứ ta. Đến chánh sách đại lực của Nhật-bản, hiện đương tiến hành công cuộc « Bắc xam Nam tiến » một cách hăng hái; dám chầy bên xóm ruộng, chúng ta không thể xem như việc không quan hệ. Vì ngọn lửa kia dầu vô tình bay hừng ỹ, chỉ một luồng gió là lan rộng ra mà toàn cả Á-châu bị cái ảnh hưởng đó chi phối không ít.

Vậy nên xét mấy điều cần yếu:

- 1/ Lai trình của chánh sách đại lực và cách bố trí;
- 2/ Những cơ ngăn trở trên đường tiến hành chánh sách đại lực;
- 3/ Thế lực Nhật ở Trung-hoa với liệt cường;
- 4/ Chánh sách đối Hoa hiện thời;

Thảo ý là vì chính là vào mình chúng ta mà, song lý tưởng cường quyền (?)

Ngày 2 Octob: ta có bữa hết sức giữ cho cuộc chiến tranh Ý không bùng nổ, một An châu đại chiến. Ta giữ được lời hứa ấy vì ta tin, chắc rằng phá hoại cuộc hòa bình ở Âu châu (tức là đáp lời Âu châu vậy. Nhưng ta phải với và thêm rằng chúng ta phải giữ cho cuộc chiến tranh của chúng ta.

«Người đáng lo ngại, đáng sợ hơn nước Ý, và những bạn gần xa của Ý hay là người ta Đại tướng Badoglio điểu về đây: «Sớm nay 6 Mai, 11 giờ, đứng đầu các đại quân chiến thắng, tôi đi vào Addis Abeba.

«Trong lịch sử nước Ý chúng ta có nhiều việc đáng tự niệm, nhưng việc này cũng đáng vì nó những việc đáng tự niệm lớn nhất: Ý đại lợi vào (tức là Ý đại lợi vào nước Ý...)

Mussolini

Một cuộc phỏng vấn Mussolini Rome, 6-5. — Sau khi đọc bài 4 và 5 trên trang, Mussolini từ phòng văn hóa «Du li Mail», tuyên bố: «Ý không có ý định gì ở một nước độc lập tại Ý một nước độc lập mà từ trước đến nay và từ nay là về sau vẫn giao hảo với Ý. Ý lại cũng không có quyền lợi gì ở Sudan và Palestine.

Về chính trị chung, Mussolini tuyên bố: «Tôi chiến thắng ở Phai-chân đã đặt nước Ý vào hàng các nước được thừa nhận. Pháp và Anh phải đứng về phía giải quyết việc này để cho họ nước được thừa nhận với nhau.

Ý sắp đặt việc cai trị A

Rome, 6-5. — Đại tướng Badoglio được cử làm Tổng đốc thành Rome. Nguyên soái Gui Dolla được cử làm Tổng đốc Addis Abeba.

Ông thủ hai đại viên quân vào Addis Abeba trước hết.

Nếu cuộc chiến thắng này, nước Ý sẽ thắng lợi về ngày.

5/ Liệt cường Âu-Mỹ đối với Nhật-bản.

Về đến thứ 1. — Chánh sách đại lực khởi đầu là chánh sách đối Hoa, hiện này người Nhật một mục lớn hành thông tay mà dụng tâm lập kế để mấy mươi năm nay chờ không phải là một mai một chiến.

Nguyên Nhật là một nước hùng tiến. Sau mấy mươi năm duy tân làm nên nước mạnh, trong nước dân số suất tăng bội lên, ba bốn đảo con con đã không đủ dùng, mà ngó quanh thế giới, trên một địa cầu đến là đất có chủ, nghĩa là để bị liệt cường Âu-Mỹ chiếm bết.

Nghị một chuyện Mỹ-châu hạn chế người Nhật trước kia gần gây ra một chiến tranh thì đó rồi.

Nhằm để nhằm lại, duy có đại lực Trung-hoa, để rợ, nguyên liệu nhiều, thế lực còn bền, lại ở gần bên cạnh. Tim đất thực dân còn có nơi nào hơn nữa? Bởi vậy nên triều già trên dưới, chỉ nhắm vào một mục đích ấy mà tiến hành. Sau trận Giáp-ngô đánh bại Trung-hoa (1894), kể đến cuộc chiến biên Trung-hoa (1898), nước Triều-tiên, chiếm Đài-loan, Đại-oai hà-tước có nói với Lương-khai-Siên:

«Nhật-bản nay không có việc gì đáng kinh dinh, trừ ra gieo mình vào đại-lực Trung-hoa (日本今無事可辦、惟投身於中華大陸耳).

Chánh sách đại-lực, trừ hoạch ngay từ lúc ấy, về mặt bề lên thì do Triều-tiên mà lên sang Mãn-châu, Đông-tam-linh; Nam-tiến thì kinh dinh Đài-loan mà kéo lên Phúc-kiến vào dưới phạm vi thế lực của mình (có giao với Tây, tỉnh Phúc-kiến không được nhượng cho ai), Thổ là sau trận Giáp-ngô (1894), người Nhật để phác họa cái kế hoạch thông chế toàn quốc Trung-hoa mà bốn đường lối bao rộng ở vòng ngoài, mở đường bắc xam và nam tiến.

2/ Những cơ ngăn trở chính sách mà người Nhật tìm cách bãi trừ. — Bắc xam về miền Mãn-châu, Đông-tam-linh thì do lực-quân, nam-tiến miền Phúc-kiến thì do thế-quân. Nếu nước Trung-hoa mà không phải là thế trường chung của thế giới, liệt cường Âu Mỹ không có quyền lợi gì ở đây thì thì họ cho người Nhật xam xé. Nhưng Trung-hoa lại là cực thế chung, các nước mạnh lại có miếng này.

Nhật muốn xam miền Bắc thì bị (Xem qua trang 4 cột 3) KHÁCH-QUAN

Tin buồn

Cụ TÔN-THẤT-DÂN, Hinh bộ Thượng thư tri sự, mới tạ thế tại biệt thự ở Lai-thổ (Hà) ngày 8 Mai 1936 (18 tháng 3 nhuận ta), hưởng thọ 62 tuổi.

Bản báo có lời tỏ lòng thương tiếc một vị lão thành danh vọng và chia buồn cùng tang quyến.

Tiểu dân

Quan Thanh tra chính trị Dupuy về Pháp

Quan Thanh-tra chính trị Trung-kỳ, M. Dupuy đã đến cuối hưu trí. Ngày 8-5-36, ông đi đi xe lửa vào Saigon cùng bà Dupuy để đáp tàu về Pháp.

Đoàn đại-biên báo giới Bắc-kỳ đến chia buồn với bà Nguyễn - văn - Vinh

Một đoạn đời vua Nã-phá-luân
Cùng khôn là cái thêm bước
lên con đường về vàng

(Tiếp theo và hết)

Cách đọc sách

Ông ta đọc sách, không phải như ai, bệ gì đọc này, làm mất thì giờ vô ích, mà có hại đến tinh thần nữa. Không khi nào ông đọc một quyển sách để làm vật tiêu khiển hay giải buồn mua vui, ông đọc sách là cốt chất chứa, sắp đặt thêm cho cái kho lý tưởng thực dụng tương lai của mình; quyết tâm là biến thì cho đời biết tài năng của mình. Nhân đó, về mặt đọc sách, lấy phạm vi lý làm phương hướng dẫn đạo. Ông ta ở trong một cái phòng nhỏ, không khi bàn thỉu, mặt đến xem đèn mà cái chỉ đèn kia không khi nào bỏ dứt đoạn cái công đọc sách.

Dụng công đọc sách trong mấy năm, sau người ta thu lại những bản giấy do tay ông chép trong lúc đọc sách, đem in ra có trên 400 tờ (đáng là cái gương đọc sách, ai đọc sách nhảm, có tự tính chất nào chẳng).

Làm lính mà ông tưởng tượng mình như một vị Tổng-tu-lệnh, ông ta đem hình thể áo quần-tay-giá về ra một bữa địa đồ, trên bản đồ ấy, nơi nào nên làm đồn, nơi nào nên phòng thủ, theo phương pháp toán học, trả tính một cách cực kỳ tinh xác. Và toàn học nhân đó ông càng phát đạt, cung cấp cho ông ta một cơ hội thứ nhất để phát triển sự năng của mình.

Hoàn cảnh đời thay
Tài học của ông ta đã được quan trên trong đội hình ấy thưởng thức đến; bên phải ông làm một công tác trong trường thao diễn, công việc ấy rất nhàn nhã và phức tạp, song vào tay ông ta được kết quả mỹ mãn. Đó lại là một cơ hội, cái cơ hội chính trị ông và toàn cả thể giới không biết trước được tình hình biến hóa sau này ra sao. Nhưng từ đó Nã-phá-luân bước lên đường có quyền thế cả danh vọng. Bất hạnh vẫn là một cơ trọng yếu trong sự thành công.

Hoàn cảnh lúc này đổi ra tình hình khác, Nã-phá-luân ngày này không phải là Nã-phá-luân làm bia cho trăm ngàn tiếng cười tiếng nhạo như khi trước. Bao nhiêu những người khinh khi, mặt sát ông ta, ngày nay người thì trở hốt động kiếm một phần tiền thưởng, kẻ thì ao ước được làm bạn với ông, còn vô số bọn mắng nhiếc trở lại hết lòng ủng hộ và tôn sùng ông. Hoàn cảnh cải tạo và sự thành công của Nã-phá-luân, nhờ thiên tài chẳng? Ông ta thật vẫn có tính thông minh khác thường. Nhờ công phu khổ học làm nên chẳng? Ông ta thực vẫn có chí kiên nhẫn, chịu cực khổ, không chịu thôi lại trước bước đường gian hiểm. Song có cái sức rất mạnh mẽ sử dụng ta bước tới, mạnh mẽ khác thường, so với cái thiên tài, cái khổ công kia càng mạnh hơn, là cái tâm chí cao siêu

— hay nói dễ làm cũng được — làm thế nào vội lên trên hết cả những bọn giàu sang khoe người kia. Thực thế, nếu như bạn đồng học kia không ai khinh nhạo ông ta, nếu như cha ông nghe lời ông phân tâm mà đem về không cho ông học nữa, thì ông ta sẽ không nảy ra cái cảm giác gì khó chịu, không nếm cái mùi cay đắng về sự chế nhạo, tình hình sẽ ra thế nào? Hoặc giả ông bị chèn ép, mà trên đời không xuất hiện được cái người Nã-phá-luân mà đời bà trẻ con dân biết về kia cũng nên. Vậy chúng ta nên nói hẳn rằng: đại nhân vật như Nã-phá-luân mà có sự thành công vĩ đại sau này là do ở cái « vận bất hạnh » tạo nên. Nghĩa là ông ta biết gắng công diễn bộ chí quyết tâm của mình mà năm lấy cái bị quyết thắng lợi.

Xem đặt sử Nã-phá-luân trên, chúng ta tin các nói của ông: « Cho « khó » chỉ trong sách tự điển của kẻ hèn dưng mới có mà thôi ».

Xưa nay những bậc làm nên anh hùng hào kiệt là hạng người trải bao nhiêu trường cay đắng sau mới trời dầu lên được, nào có phải trong đám « ăn sang mặc sướng » kia đâu.

Mộ-Anh-Hùng thuật

Tin làng báo

« ĐUỐC VÂN-MINH », tuần báo do ông Ngô-v-ân chủ-trương, vừa rồi đã xuất bản tại Hanoi, 8 rue Duranton.

Vậy có lời giới thiệu cùng đọc giả.

T. D.

Vật tặng

Hiện A. I. P. L. ở Huế vừa rồi có gửi tặng bản-báo và một chực gói thuốc « Cofat » của hiệu Boy Landry ở Saigon. Mỗi gói đựng 5 điếu.

Vậy xin có lời cảm ơn hiệu A. I. P. L. và giới thiệu cùng đọc giả.

T. D.

ĐOẠT GIẢI NHẤT

Kỳ Hội-Chợ Huế vừa rồi, hiệu KHUYNH-DIỆP đã được chấm giải nhất. Hội-đồng chấm thưởng có 9 ông, ông nào cũng cho KHUYNH-DIỆP 10/10, cộng thành 90/90 là cái điểm số cao tột bậc.

Trong mấy ngày Hội-Chợ, tại gian hàng KHUYNH-DIỆP ai đã bán lẻ, bằng giá quảng-cáo, được trên 2.000\$00. Bởi với những hàng bán giá từ 3, 4 xu đến vài ba hào, thời số bạc thu trên 2.000\$00 trong 10 ngày Hội-Chợ, — trong đó lại bỏ mất đi mấy ngày mưa lạnh, — cũng là khá nhất.

Được cái kết quả rực rỡ như vậy, chính nhờ bà con ai này hết lòng chiều chuộng. Nên chọn Hội-Chợ, hiệu KHUYNH-DIỆP xin có lời cảm tạ chung hết thảy bà con.

HIỆU KHUYNH-DIỆP

VĂN-VĂN

THƯ-NHÂN-SANH

6 bài thi tuyển cũ

I. — Từ đó

Hợp nương gói học say mây khói,
Đàn đàn lung ong rập cào thông;
Vai thế nằm canh bài mấy cổ,
Tiêu tiêu muốn học rựa nghìn chung.

II. — Tiểu thuyết tình

Lệ thắm tươi hoa tuồng ướp ướp,
Thơ sầu khổ nguyệt vịnh nghê nghê;
Vấn vương buồn trường xuân mộng,
Lại luyến giăng châu nước ái-ái.

III. — Quan to

Trương gấm « tam đào » nhà đồ chót,
Hải ngà mỹ phẩm ngọc tông loang;
Xe ô-tô chạy nhiều người rước,
Ghế chớp-pháo ngồi lăm kẻ ghen.

IV. — Dân-biểu

Nghệ sấm diễn văn đường mất tích,
Sinh tài hùng biện hèn chưa rủa;
Ghế nhiều xu nợ tranh ra phèo,
Sinh cầm hoa kia dọn có mùa.

V. — Gái «ma-đang»

Điện chơifox-trot, đờn rung nhịp (1),
Bộ cánh «Le-mura», gió nổi căng; (2)
Phòng kín đêm xuân mờ mờ mộng,
Hoa thơm cánh bướm nhện nhện bay.

VI. — Trai công-tử

Xy-ma, xit-tách nhà đăng-xin,
Cà-vê, com-lê, mồi mồi-xang; (3)
Cánh-xốp nổi danh khênh với bột,
Trương-liab say cánh gió cùng trắng.

BÍCH-KHÊ

(1) «fox-trot», một điệu khiêu vũ.
(2) «Le-mura», kiểu áo mới của phụ nữ.
(3) Xit-tách (cette), sân vận động; đăng-xin (dancing), nhà khiêu vũ; cà-vê (cava), cái thắt cổ; com-lê (complet), một bộ đồ tây gọi là một complet; mồi-xang (Mossant) một kiểu mũ nỉ.

Báo cam

Nghị định bộ Lại ngày 29-4-36, cấm lưu hành và tàng trữ ở địa hạt Trung-kỳ tờ báo Tàu ra mỗi tháng 2 kỳ đặt tên là « Ngã môn diệp báo » (我門的報), xuất bản tại Thượng-Hải.

LẠI CÂU CHUYỆN NGÔI THỨ

(NGÔI THỨ DÂN-BIỂU)

(Tiếp theo trang trước)

nào, thì đối với dân biểu như coi hát tuồng, không có vinh nhục đến ai. Ngặt vì có những trường hợp mà ban Thường trực lại dùng xen vào trong giai cấp quan như có hội hiệp này nọ. Vì cái cơ tượng hình đó mà thành ra khó tính, khó vì ngôi thứ dân biểu không có trong Hội-diện cùng trong lễ nghi mà bộ Lễ đã ghi chép. Đó là 2 điều khó.

3) Điều thứ 3 này càng khó xử: Dân biểu vẫn là môn hàng phẩm tước mới nhập cảng trên 15 năm nay. Cái phẩm tước « không áo mũ không khuê bài » ấy ở xứ ta vẫn không qui chuộ gì, mà ở xứ văn minh như là nước dân chủ cộng hòa như nước Pháp bảo hộ ta, lại là phẩm tước rất qui chuộ; không chỉ qui chuộ ở bên thượng quốc mà sang ta, chính các ông đại biểu thương mại, canh nông và các đoàn thể khác, dưới chánh phủ và nhân dân vẫn qui chuộ, qui chuộ hơn quan trường nữa kia.

Vậy thì môn hàng phẩm tước mới ấy du nhập xứ ta, gặp những trường hợp hội hiệp chung, không lẽ kể như là không đáng đếm xỉa. Đó là 3 điều khó.

Có lẽ vì những điều khó ấy nên quan trường Lại chỉ tỏ ý riêng của ngài, đợi thượng đồng ký càng sau mới có nghị định về chuyện ngôi thứ đó.

Nói là ý riêng cá nhân, tưởng chưa nên vội bàn, song cái ý riêng của quan trường bộ Lại là cái bộ mà làm cơ quan độc nhất trực tiếp với dân viện (theo nghị định mấy năm nay), thì ý riêng của ngài, có thể thành ra sự thực. Vậy có chỗ hơi mâu thuẫn, tưởng cũng nên bàn giải trước khi chưa thi hành:

a) Đã là ban thường trực thay mặt cho toàn viện, ban thường trực ấy lại mỗi năm thay đổi theo lệ bảo cử. Không phải có phẩm hàm như định đeo trên ngực như quan trường. Ngay tức riêng ông Nghị-trưởng ra một ngôi thứ, 2 ủy viên thường trực ra một ngôi thứ, thành một ban thường trực mà có mấy giai cấp.

b) Như không theo phẩm tước mà theo nguyên lý chánh

thể đại nghị thì đầu nghị-trưởng hay ủy-ban thường-trực cũng là « dân » cả. Dân mà xen vào hạng quan, đầu đứng sau Thượng thư, Tổng đốc, Tá lý và phủ huyện cũng không đứng, vì nói cho rành thì « dân » có phẩm tước gì mà đứng xen vào đấy nên đứng riêng ra.

c) Còn chiếu theo nguyên tắc phẩm tước theo nghiêm cách thì « dân biểu » phải đứng sau cả cửu phẩm tước cửu phẩm mới đứng; nhưng trong dân biểu có ông đã làm đến hiệp tá, tuần vũ (1,2 phẩm như cụ Hoàng-Kiểm; Đào-phân-Duân v. v.), mà đứng sau phủ huyện và Tá lý thì cũng khó coi và chưa được ổn thỏa.

Vậy theo ý của cụ Lại đã phát biểu trên, ở trong không khỏi chỗ mâu thuẫn.

Muốn cho khỏi sự mâu thuẫn trên, theo dân chúng tôi chỉ có 3 lẽ:

1) Chánh phủ nhận ra viện dân biểu chỉ mang cái tên trống cơ quan dân cử (corps élus) rất là tối đẹp mà không có ích cho dân cho nhà nước, chỉ người quan trường cũng đủ xong việc như 20 năm về trước, thì xin xấp hẳn đi, không phải báo cử hội nghị làm gì cho rầy, mỗi năm mất khoản phí vào cơ quan ấy bắt dân chúng tôi chịu mà chỉ làm như lon ton cho quan trường.

2) Nước nhà còn nhận cơ quan dân cử là quan hệ trên trường chánh trị Pháp-Nam hiệp tác, thì dân biểu ít nữa có

Bảng Sơ học yếu lược

Theo nghị-định quan Khâm-sứ Trung-kỳ, kể từ ngày 1er Septembre 1936 trở đi, các thí sinh thi Sơ-học Pháp-Việt hoặc học sinh lên lớp Moyen 1er année, đều buộc phải có bằng Sơ-học yếu-lược hoặc có bằng không phải Pháp-vân cũng được.

Tại các làng, kể có bằng Sơ-học yếu-lược ấy được người trên hạng bậc đình, sau các cụ tổng lý; nếu đủ tuổi thì được ứng cử các chức việc trong làng.

THƠ-TÍN

Ông Nguyễn-hữu Nghĩa Kratié
Tiếp được mandat bộ Ngai từ tuần báo 2 năm từ 1-4-34, đến 31-3-36.

Ông Nguyễn-trọng-Dur Dalat
Tiếp được mandat bộ Ngai từ tuần báo 30 9 36.

Ông Ng.-Cư 12 P. B. Thanhhoà
Tiếp được mandat bộ Ngai từ tuần báo 10-4-36 đến 16-4-37.

T. D.

AI MUỐN BIẾT ?

Muốn biết hình Phóng-Tiêu và muốn biết Phóng-Tiêu Co-Chim có công hiệu thế nào, xin chờ đến hồi các Đại-lý tìm Co-Chim đang ở kỳ tiếp trước hoặc kỳ báo này ở trang 4 số 15

địa vị xứng đáng. Khi nào có trường hợp hội chung, hoặc là theo cách hội nghị « bàn tròn » (như kỳ hội đồng năm ngoài hội ở tòa Khâm, quan với dân biểu cũng ngồi theo dãy ghế vòng tròn).

3) Cùng nữa thì đặt cái địa vị riêng cho dân biểu như các nhà báo (place de Représentants du peuple).

Việc này đối với dân trong xứ có quan hệ, mong nhà nước lưu ý.

CUỘC XỔ SỔ ĐỒNG - PHÁP

Kỳ phát hành thứ nhất

XỔ NGÀY 11 THÁNG BẢY TÂY NĂM 1936

800.000 và, mỗi vé giá một đồng. (15)	
60 phần trăm chia cho các số trúng theo bản kê sau này:	
1 số trúng được	100 000\$
1	40 000
1	20.000
8	2.000
16	1.000
80	400
800	80
800	40
8.000	20

Các công số mà thường công chúng nâng vãng lại như số Kho Bạc, Thương Chánh, Giấy Thép, văn bản... và các viên chức, hào lý, nhà thương mại càng ít nhiều người khác đều có bán và số Muốn biết tên những người nào có bán, thì đến mấy nơi thường bay gián yết thì mà xem.

NÊN CHÚ Ý !

Hạn thời bán vé, khắp trong xứ Trung kỳ, thì nơi trước, chỗ sau, nhưng chỉ đến ngày mùng 7 tháng 7 tây năm 1936 là tức chỉ duy chỉ ở Kinh đô và các tỉnh lý, người khác đều có bán và số Muốn biết tên những người nào có bán, thì đến mấy nơi thường bay gián yết thì mà xem.

HAI MÓN RƯỢU THUỐC RẤT HAY

của nhà thuốc VÔ-VĂN-VÂN Thudamot-Nam-ký

I. — Trường Sanh được từ. — Rượu thuốc này tánh-chất đại-bổ. Đàn ông, đàn bà, người già cả, khi huyết suy kém, trong mình bần thần mệt nhọc, hình vóc gầy ốm, uống rượu thuốc này trong ít lâu sẽ thấy công hiệu. Rượu thuốc này rất mạnh, không nên uống đến quá say, phải tùy theo sức mình mà dùng.

II. — Phong-Tháp được từ. — Cường như, mồi, té, bại, uống thuốc thang, thuốc hoàn, rất lâu lành. Thuốc hiệp cùng rượu trong giấy lát đã chuyển khắp châu thân. Môn thuốc rượu này chuyên trị chứng như, mồi, té, bại rất công hiệu. Bất luận ngày đêm, tùy theo sức mình, muốn uống nhiều, uống ít cũng được.

Giá cả hai thứ: Chai lớn 1/2 lít 1\$. — Chai nhỏ 1/4 lít 0\$50

Chi-cuộc VÔ - VĂN - VÂN được-phòng

SAIGON QUINHON HUÉ HANOI TOURANE HAIPHONG
229, Rue d'Espagne Avenue Gia - Long 87, Rue Paul Bert 86, Rue du Coton Avenue du Musée 103, Bd Benoit

GIẢI HUYẾT ĐỘC

HIỆU CHỮ THỢ

Chuyên trị:
Đau xương
Như gân
Tê, bại
Ghê ghẹo
Mệt mỏi
Đàn bà bạch đới
và

tất cả những
bệnh do huyết
có độc sinh ra
bởi trước đã
mắc bệnh phong
linh hoặc bởi
khí huyết chưa
mọi đitruyền lại.

解
血
毒

Một chai 1\$20

Nhà thuốc VINH-THỢ Tourane

